

Alicja Ostrowska

"Kształtowanie profesjonalnej gotowości pedagogów", Krystyna Duraj-Nowakowa, Kraków 2011 : [recenzja]

Nauczyciel i Szkoła 1 (51), 231-232

2012

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Alicja OSTROWSKA

Uniwersytet Zielonogórski (studia doktoranckie)

Recenzja książki: Krystyna Duraj-Nowakowa, Kształtowanie profesjonalnej gotowości pedago- gów

Kraków 2011, Wyższa Szkoła Filozoficzno – Pedagogiczna „Ignatianum”,
Wydawnictwo WAM, ss. 250.

W obszarze szczególnych zainteresowań prof. zw. dr hab. Krystyny Duraj-Nowakowej znajdują się kwestie związane z edukacją nauczycieli w szkołach wyższych, kształceniem gotowości studentów do podjęcia działalności pedagogicznych. Autorka przypisuje ostatniemu zagadnieniu istotną rolę. Temat ten podejmuje w książce *Kształtowanie profesjonalnej gotowości pedagogów* wydanej przez Wydawnictwo WAM z siedzibą w Krakowie. Publikacja ta jest nowszym opracowaniem wydania z 1989 r.: *Kształtowanie gotowości zawodowej studentów*. Wznawiając monografię, autorka pragnie zwrócić uwagę na wyniki badań empirycznych, które, mimo upływu lat, nadal można odnieść do obecnej sytuacji kształcenia przyszłych nauczycieli, ze szczególnym uwzględnieniem niedostatków tej edukacji. Jak zauważa K. Duraj-Nowakowa, za taką sytuację studenci obwiniają nauczycieli akademickich, zaś ci – studentów. W monografii autorka podkreśla fakt, iż deficytów należy dopatrywać się zarówno u nauczycieli akademickich jak i u studentów. Nie bez znaczenia pozostają również okoliczności, w których działają te podmioty. Stąd celem publikacji jest wzbudzenie refleksji, zachęcenie do aktywności, która sprzyjałaby kształtowaniu gotowości profesjonalnej, odpowiadając tym samym na sytuację społeczno-pedagogiczną.

W tytule wznowienia pojawia się słowo „pedagog”, jednakże autorka podkreśla, iż badaną grupą byli studenci: filologii polskiej, germańskiej, fizyki, biologii, pedagogiki przedszkolnej oraz absolwenci tych specjalności.

Autorka kieruje swoją książkę przede wszystkim do studentów kierunków pedagogicznych. Odbiorcami tej publikacji mogą być również funkcyjni nauczyciele, doradcy metodyczni oraz pracownicy naukowo-dydaktyczni.

Na monografię składają się 4 rozdziały, w których autorka porusza problem profesjonalnej gotowości. Rozdział 1 jest częścią teoretyczną, określającą stan wiedzy o kształtowaniu gotowości zawodowej studentów. Rozdziały 2 i 3 to część metodologiczna, w której autorka wyjaśnia istotę badań oraz przedstawia raport z przeprowadzonych badań kształtowania profesjonalnej gotowości pedagogów. Ostatni rozdział to część metodyczna dotycząca projektu systemu kształtowania profesjonalnej gotowości studentów – przyszłych nauczycieli.

Na szczególną uwagę zasługuje część teoretyczna, krótsza niż w poprzednim wydaniu, ale nie mniej wartościowa. W monografii analizowane są poruszane zagadnienia; autorka wielokrotnie konfrontuje poglądy innych autorów z własnymi. K. Duraj-Nowakowa prezentuje stanowiska m.in. badaczy rosyjskich i radzieckich (M.I. Djaczenko, D.W. Kandybowicz i inni), gdyż, jak słusznie zauważa, to badania przez nich prowadzone przyczyniły się do głębszego zainteresowania problemem gotowości.

W monografii analizowane są badania systemu kształtowania gotowości zawodowej studentów do działalności pedagogicznej. Za ich podstawę K. Duraj-Nowakowa uznała braki metodologiczne, uwarunkowane przez dawniejszy zarys podejścia systemowego. Autorka opracowuje zatem własną metodykę gromadzenia, analizowania i interpretacji materiałów. Podkreśla jednocześnie, iż dąży do realizacji podejścia kompleksowego, czyli spojrzenia na problem w sposób interdyscyplinarny, wielopoziomowy i wieloaspektowy. Kompleksowość uznaje bowiem za bardzo ważną, immanentną, cechę podejścia systemowego w nauce.

W swojej monografii autorka prezentuje wyniki dwuletniej pracy doświadczalno-eksperymentalnej. Wnioski więc nie są wyciągane tylko na podstawie zastosowanych wielu narzędzi badawczych, ale także na podstawie spostrzeżeń poczynionych w czasie kursu zajęć „Gotowość zawodowa studentów do działalności pedagogicznej w systemie przygotowania w szkole wyższej”, który odegrał pozytywną rolę w rozwoju gotowości studentów do działalności pedagogicznej oraz ukazał istniejące możliwości kierowania procesem kształtowania tej gotowości.

Wyniki przeprowadzonych badań stały się podstawą do stworzenia modelu systemu kształtowania profesjonalnej gotowości pedagogów. Autorka wychodzi naprzeciw oczekiwaniom współczesnej edukacji w szkołach wyższych, wskazując na prawidłowości procesu kształtowania gotowości. Omawia także rodzaje celów kierowania, które przyczyniają się do wzrostu aktywności studentów.

Monografia K. Duraj-Nowakowej stanowi wartościowe opracowanie, ukierunkowane na rozwiązywanie zadań doskonalenia procesu kształtowania gotowości zawodowej studentów. Przeprowadzone badania dostarczają wielu informacji pożądaných przez szkoły wyższe kształcących przyszłych nauczycieli. Zachęcam czytelników zainteresowanych tą problematyką do zapoznania się z publikacją.